

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 298/2015-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Scholczom, Krmanova 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na dobrú správu verejných vecí podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím vlády Slovenskej republiky č. 146/2015 (č. UV-6103/2015) z 11. februára 2015, ktorým vláda Slovenskej republiky neschválila návrh kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva za Slovenskú republiku, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na dobrú správu verejných vecí podľa čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k voleným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy rozhodnutím vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 146/2015 (č. UV-6103/2015) z 11. februára 2015, ktorým vláda neschválila návrh kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) za Slovenskú republiku.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že rozhodnutím z 11. februára 2015 vláda neschválila návrh kandidátov na sudcu ESLP [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „návrh kandidátov“).

Podľa sťažovateľa minister spravodlivosti Slovenskej republiky Tomáš Borec (ďalej len „minister spravodlivosti“) odôvodnil toto rozhodnutie tak, že uviedol, že *„Parlamentné zhromaždenie očakáva, že predložíme kandidátku, z ktorej si bude môcť vybrať z približne rovnocenných kandidátov. V tomto prípade to žiaľ nie je. Bol by jasný víťaz a to nie je dobré.“*, a následne dodal, že predložený návrh kandidátov by podľa neho bol príslušnými orgánmi Rady Európy odmietnutý. Písomné odôvodnenie rozhodnutia vlády z 11. februára 2015 sťažovateľovi nebolo doručené, a preto uvedené vyhlásenie ministra spravodlivosti považuje za odôvodnenie tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie vlády z 11. februára 2015, jemu predchádzajúci postup i jeho odôvodnenie je podľa sťažovateľa v rozpore s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky, ako aj s požiadavkami, ktoré vyplývajú z predpisov Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (ďalej aj „parlamentné zhromaždenie“), ktoré upravujú náležitosti kandidátky

na sudcu ESLP, a porušuje aj základné práva sťažovateľa v spojení s viacerými princípmi právneho štátu.

Sťažovateľ poukázal na to, že každý orgán výkonnej moci vrátane vlády musí pri svojom rozhodovaní rešpektovať základné právo na dobrú správu verejných vecí, ktoré nie je síce výslovne upravené v ústave, ale možno ho vyvodiť z čl. 1 ods. 1 ústavy, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. Do obsahu tohto pojmu patrí aj základné právo na dobrú správu vecí verejných. Existenciu tohto základného práva podľa sťažovateľa potvrdzujú nielen ústavné poriadky iných, najmä členských štátov Európskej únie, ale aj čl. 41 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ktorý je označený ako Právo na dobrú správu vecí verejných.

Sťažovateľ ďalej poukázal na čl. 41 ods. 2 písm. b) a c) charty, z ktorých podľa neho vyplýva, že právo na dobrú správu vecí verejných zahŕňa v sebe povinnosť administratívy (výkonnej moci) odôvodniť svoje rozhodnutia, ako aj právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že vláda ho nevypočula, t. j. nedala mu príležitosť objasniť svoje postavenie kandidáta na sudcu ESLP, ktoré nadobudol platnou voľbou v konaní pred Súdnu radou Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“), a taktiež na odporúčanie *„Výboru ministrov Rady Európy Rec (2007)7 z 20. júna 2007 o dobrej verejnej správe – čl. 17, v zmysle ktorého musia byť správne rozhodnutia formulované v jednoduchej, jasnej a zrozumiteľnej podobe a musia obsahovať primerané zdôvodnenie obsahujúce skutkové a právne dôvody, pre ktoré boli vydané“*.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že existenciu a akceptáciu základného práva na dobrú správu vecí verejných potvrdil aj ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 62/2011 z 8. februára 2011, ktorým bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, t. j. ústavný súd ju preskúmaval podľa neho vecne. V súvislosti s v tejto sťažnosti

namietaným porušením čl. 41 charty listinou prezidenta Slovenskej republiky majúcou povahu opatrenia, ktorým bol sťažovateľ odvolaný z funkcie sudcu, ústavný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. III. ÚS 62/2011 z 8. februára 2011 vyslovil: „S prihliadnutím na uvedené preto nemožno vidieť žiadnu relevantnú súvislosť medzi opatrením prezidenta a označeným právom podľa čl. 13 dohovoru, resp. čl. 47 charty. Ústavný súd nezistil porušenie ani ďalšieho zo sťažovateľom označeného práva, a to práva na dobrú správu vecí verejných podľa čl. 41 charty, obsahom ktorého je právo na spravodlivé a nestranné vybavenie jeho záležitosti v primeranej lehote orgánmi Európskej únie. Prezident však nie je orgánom Európskej únie, ale orgánom výkonnej moci Slovenskej republiky, preto podľa ústavného súdu nie je možné ani vysloviť záver o porušení základného práva podľa tohto článku charty.“

Sťažovateľ poukázal na to, že do obsahu základného práva na dobrú správu verejných vecí patria otázky, či orgán výkonnej moci:

- má alebo nemá dostatok kompetencie na prijatie individuálneho opatrenia, týkajúce sa fyzickej alebo právnickej osoby,
- rozhodol arbitrárne alebo nie, pretože toto základné právo vylučuje svojvoľnosť v rozhodovaní,
- nekonal v rozpore s právnym princípom legitímneho očakávania,
- konal, v konkrétnom prípade sťažovateľa, v súlade s medzinárodnými záväzkami členského štátu Rady Európy.

Vo vzťahu k otázke kompetencie orgánu výkonnej moci sťažovateľ poukázal na znenie čl. 2 ods. 2 a čl. 119 ústavy, z obsahu ktorých vyvodil záver, podľa ktorého uvedené články vláde nedávajú žiadnu kompetenciu pre schvaľovanie návrhu kandidátov na medzinárodný súdny orgán a túto kompetenciu vláde nedáva ani žiaden osobitný zákon a nevyplýva podľa neho ani z čl. 141a ústavy, ani z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a preto neschválením návrhu kandidátov vláda prekročila svoje ústavné a zákonné kompetencie.

Takýto postup vlády je podľa sťažovateľa neústavným zásahom výkonnej moci do kompetencie súdnej rady, ktorej ústavným základom je čl. 141a ústavy a zákonným základom je zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“).

Vo vzťahu k otázke zákazu arbitrárnosti alebo svojoľnosti rozhodovania orgánov výkonnej moci, v tomto prípade vlády, sťažovateľ poukázal na „*odporúčania 1649 (2004) a rezolúcie 1646 (2009)*“ parlamentného zhromaždenia upravujúce podmienky, ktoré by mali spĺňať návrhy kandidátov na sudcov ESLP. Podľa sťažovateľa nie je pravdou, že by návrh kandidátov musel byť vyvážený tak, aby obsahoval z hľadiska ustanovených kritérií vzťahujúcich sa na odbornosť a predchádzajúcu prax približne rovnocenných kandidátov, preto toto kritérium vlády je podľa neho vymyslené a nemá žiadnu oporu v dohovore a v citovaných dokumentoch parlamentného zhromaždenia.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že v prípade jeho vypočutia by mohol vláde predložiť v tejto súvislosti svoju argumentáciu, v ktorej by poukázal na to, že napríklad návrh kandidátov predložený v roku 2012 Českou republikou obsahoval „*univerzitnú profesorku na viacerých univerzitách (v Nemecku, Luxembourgu a Prahe), docenta KU Praha, ktorý bol predsedom senátu na Najvyššom správnom súde v Brne a advokáta, v podstate bez akýchkoľvek akademických titulov a len limitovanou praxou v ochrane ľudských práv a základných slobôd*“. Parlamentné zhromaždenie zvolilo za sudcu ESLP práve uvedeného advokáta. Žiaden z kompetentných orgánov parlamentného zhromaždenia nespochybnil vyváženosť tohto návrhu kandidátov, hoci rozdiely medzi týmito kandidátmi boli veľké, čo sa prejavilo v masívnej kritike výberu, ktorý vykonal poradný výbor vlády Českej republiky a vláda Českej republiky.

Vláda návrh kandidátov nepredložila v súlade s „*Rezolúciou Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2010)26 z 10. 11. 2010*“ Poradnému výboru odborníkov na kandidátov

na zvolenie za sudcu ESLP (ďalej aj „Poradný výbor“), ale sama bez potrebnej kompetencie a stanoviska uvedeného Poradného výboru uzavrela, že pre nevyváženosť by jej tento návrh kandidátov bol vrátený. Takýto postup vlády podľa sťažovateľa trpí *„arbitrárnosťou a ukazuje, že vláda nebola ochotná rešpektovať rezolúciu Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2010)26 z 10. 11. 2010“*.

Vo vzťahu k tretej otázke týkajúcej sa porušenia princípu legitímneho očakávania sťažovateľ poukázal na to, že tento princíp sa vzťahuje aj na konania, rozhodovania a opatrenia vlády a v danom prípade sa jeho porušenie vládou prejavilo takto:

«1. vláda od roku 2004 návrhy kandidátov Súdnej rady na medzinárodné súdne orgány schvaľovala bez akejkoľvek intervencie; žiadne preskúmavanie kandidátov z hľadiska kritérií podľa § 27g zákona č. 185/2000 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a čl. 21 Dohovoru sa nevykonávalo;

2. Predseda vlády Róbert Fico túto ústavnú prax vlády verejne potvrdil pri komentovaní druhého zoznamu kandidátov, ktorý sa týka voľby kandidátov v tomto prípade keď vyhlásil, že vláda je v tomto prípade „poštárom“;

3. Jediný zoznam kandidátov, ktorý vláda posudzovala aj z meritórneho hľadiska, hoci žiadna právna norma ju na to neoprávňovala, t. j. z hľadiska splnenia predpokladov na voľbu kandidáta na sudcu ESLP bol zoznam, na ktorom sa nachádza sťažovateľ;

4. Sťažovateľ si bol vedomý ústavnej praxe vlády pri predkladaní návrhov kandidátov Súdnej rady na medzinárodné súdne orgány (bod 1 a 2). Dôvera v takýto postup vlády bol jediný dôvod prečo sa uchádzal o postavenie kandidáta v konaní pred Súdnou radou; ak by nemal legitímnu dôveru v postup a rozhodovanie vlády ako „poštára“ tak by ani nekandidoval;

5. Sťažovateľ si bol vedomý smerníc Výboru ministrov RE, podľa ktorých by sa vláda mohla odchýliť od kandidátky predloženej Súdnou radou výlučne na základe toho, že kandidáti nespĺňali kritériá, ktoré boli základom na ich výber Súdnou radou a vyplývajú z platného práva (§ 27g zákona č. 185/2000 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a čl. 21 Dohovoru) a mal legitímnu dôveru v to, že aj vláda pozná

a rešpektuje tieto smernice, pretože tieto smernice boli adresované vládam členských štátov Rady Európy.»

Vo vzťahu k otázke postupu vlády v súlade s jeho medzinárodnými záväzkami vyplývajúcimi z jeho členstva v Rade Európy sťažovateľ uviedol, že vláda by sa mohla na základe smerníc Výboru ministrov Rady Európy odchýliť od návrhu kandidátov predloženého súdnou radou výlučne na základe toho, ak by kandidáti nespĺňali kritériá, ktoré boli základom na ich výber súdnou radou a ktoré vyplývajú z platného práva (§ 27g zákona o súdnej rade a čl. 21 dohovoru).

Keďže vláda podľa sťažovateľa neodôvodnila neschválenie návrhu kandidátov inak, než jeho nevyváženosťou medzi kompetentnosťou jednotlivých kandidátov, odôvodnenie jej rozhodnutia z 11. februára 2015 je nielen svojvoľné, ale súčasne ním podľa neho potvrdila, že sťažovateľ spĺňa všetky kritériá kandidáta na sudcu ESLP, ktoré boli základom pre jeho zvolenie súdnou radou, čím sa vláda dostala do rozporu nielen s princípom právneho štátu, ale aj s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky v Rade Európy.

V súvislosti s argumentáciou týkajúcou sa porušenia základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k volenej funkcii sudcu ESLP sťažovateľ poukázal na závery uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 5/03 a následne uviedol, že v procese voľby kandidátov na sudcu ESLP, z ktorých jeden má nahradiť doterajšieho sudcu Jána Šikutu, súdna rada predložila tri návrhy kandidátov, pričom prvé dva z nich vláda predložila príslušným orgánom parlamentného zhromaždenia bez ďalšieho skúmania, tvrdiac, že plní len úlohu „poštára“. Osobitne pri druhom návrhu bola vláda dôrazne upozornená, že uvedení kandidáti nie sú spôsobilí pre voľbu v parlamentnom zhromaždení, vláda ich však aj po takom varovaní predložila a uvedený návrh na rozdiel od prvého bol vrátený bez toho, aby kandidáti boli vôbec vypočutí pred podvýborom parlamentného zhromaždenia pre výber sudcov ESLP.

Tretí návrh kandidátov vláda neschválila a týmto rozhodnutím ho odmietla predložiť Poradnému výboru s odôvodnením, že jeden z kandidátov prevyšuje ostatných dvoch kandidátov, a preto je tento návrh nevyvážený. Uvedeným postupom vlády došlo podľa sťažovateľa k zásahu do jeho základného práva na rovnaký prístup k volenej funkcii sudcu ESĽP, ktoré spočíva:

„- v inom, menej priaznivom nakladaní so sťažovateľom oproti kandidátom na predošlých zoznamoch, najmä na druhom zozname, ktorí boli, predložený Poradnému panelu expertov ku kandidátom na post sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva;

- pri sťažovateľovi vláda sama posúdila vyváženosť zoznamu kandidátov a kvalitu jednotlivých kandidátov; pri prvej, ale najmä pri druhej kandidátke ponechala toto posúdenie, vcelku správne, na Poradný panel expertov ku kandidátom na post sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva na príslušný podvýbor PZ RE;

- vláda takto konala napriek tomu, že sa nezmenil ústavný ani zákonný základ pre jej postup a rozhodovanie o kandidátke, na ktorej sa nachádzal sťažovateľ oproti takému základu, ktorý vláda používala v predošlých postupoch a rozhodovaniach o kandidátoch na sudcov medzinárodných súdov.“

Postupom vlády došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na dobrú správu verejných vecí a mať za rovnakých podmienok prístup k volenej funkcii v spojitosti s jeho priamou diskrimináciou, pretože záver vlády, podľa ktorého je lepšie kvalifikovaným kandidátom, „mu bráni v opätovnej kandidatúre, lebo ak súdna rada zvolí znovu dvoch menej kvalifikovaných kandidátov a bol by medzi nimi aj sťažovateľ, tak takú kandidatúru by vláda s veľkou pravdepodobnosťou opäť neschválila“.

Podľa sťažovateľa k jeho diskriminácii došlo aj s prihliadnutím na to, že predošlé dva návrhy kandidátov boli vládou predložené Poradnému výboru bez akéhokoľvek posudzovania, dokonca druhý návrh kandidátov obsahoval už odmietnutú kandidátku ([REDACTED]) a dvoch kandidátov, o ktorých uvedený Poradný výbor vyhlásil, že sú úplne nespôsobilí na kandidátov na sudcu ESĽP, a títo kandidáti neboli dokonca ani pozvaní na pohovor pred podvýborom parlamentného zhromaždenia. V tejto súvislosti sťažovateľ

taktiež poukázal na to, že podpredseda vlády Miroslav Lajčák ako člen vlády zodpovedný za vykonanie uznesenia o schválení návrhu kandidátov č. 699/2013 zo 4. decembra 2013 na konci júna 2014 verejne hovoril o tom, že parlamentné zhromaždenie nie je spokojné ani s druhým návrhom kandidátov na sudcu ESLP, avšak vláda ho napriek tomu nielenže nestiahla, ale v septembri 2014 bolo toto uznesenie predložené sekretariátu Poradného výboru.. Sťažovateľ ďalej citoval ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Miroslava Lajčáka, ktorý vo vzťahu k uvedenému povedal: *„Faktom zostáva, že predloženie kandidátov SR na post sudcu ESLP je v zmysle Ústavy SR plne v kompetencii Súdnej rady SR. Podľa ustálenej praxe môže zmenu, respektíve zrušenie uznesenia iniciovať iba samotný predkladateľ, v tomto prípade Súdna rada SR. Nemôže tak spraviť minister Miroslav Lajčák a ani iný člen vlády.“*

Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že vláda si bola vedomá nedostatku svojej kompetencie vstupovať do tvorby návrhu kandidátov na sudcu ESLP, keďže napriek oznámeniu o nevhodnosti kandidátov svojej uznesenie č. 699/2013 zo 4. decembra 2013, ktorým schválila druhý návrh kandidátov, nezrušila, avšak na druhej strane návrh kandidátov, na ktorom sa nachádzal sťažovateľ, uznesením č. 146/2015 (rozhodnutím z 11. februára 2015) neschválila z toho dôvodu, že sťažovateľ bol kvalifikovanejším na post sudcu ESLP ako ďalší dvaja kandidáti.

Na základe uvedeného možno podľa sťažovateľa konštatovať, že vláda pri posudzovaní rovnakej situácie v už uvedených veciach postupovala diskriminačne, čím zvýhodnila kandidátov na druhom návrhu kandidátov a znevýhodnila kandidátov vrátane sťažovateľa na v poradí treťom návrhu kandidátov, a tým zároveň sťažovateľa poškodila pri uplatňovaní jeho základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k volenej funkcii sudcu ESLP. Rozhodnutím z 11. februára 2015 tak podľa sťažovateľa došlo nielen k porušeniu základného práva na dobrú správu verejných vecí, ale v spojitosti s týmto základným právom aj k jeho priamej diskriminácii.

Sťažovateľ ústavnému súdu podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vzhľadom na to, že súdna rada na svojom zasadnutí konanom 23. februára 2015 prijala uznesenie, ktorým schválila vyhlásenie nových volieb kandidátov na sudcu ESLP na 13. apríl 2015, navrhol, aby dočasným opatrením zabránil vzniku dvoch návrhov kandidátov.

Podľa sťažovateľa sú v tejto veci splnené všetky predpoklady na to, aby ju bolo možné považovať za naliehavú, pretože voľba kandidátov na sudcu ESLP mešká už takmer dva roky, a aj preto, že voľba nových kandidátov súdnou radou je vyhlásená na 13. apríl 2015 napriek tomu, že nie je vyriešené, či súdna rada bola oprávnená vyhlásiť tieto voľby.

Sťažovateľ na základe tejto sťažnosti navrhuje, aby príslušný senát ústavného súdu rozhodol tak, že jeho sťažnosť prijme na ďalšie konanie a zároveň svojím uznesením uloží súdnej rade, aby sa zdržala volieb kandidátov na sudcu ESLP, ktoré predsedníčka súdnej rady vyhlásila 23. februára 2015 na 13. apríl 2015, až do rozhodnutia vo veci samej.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví:

„Rozhodnutím Vlády Slovenskej republiky zo dňa 11. februára 2015, číslo 146/2015 (č. m. UV-6103/2015), ktorým vláda neschválila návrhy kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vláda porušila základné právo sťažovateľa na dobrú správu verejných vecí podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k voleným funkciám podľa čl. čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 2.

Rozhodnutie Vlády Slovenskej republiky zo dňa 11. februára 2015, číslo 146/2015 (č. m. UV-6103/2015) sa v časti, v ktorej vláda neschválila návrh Súdnej rady Slovenskej

republiky na [REDACTED] ako kandidáta na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva sa zrušuje.

Vec sa vracia vláde Slovenskej republiky na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom je vláda Slovenskej republiky povinná prerokovať zoznam kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] a predložiť ho na ďalší postup Sekretariátu Poradného panelu expertov ku kandidátom na post sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k podanej sťažnosti sťažovateľa vyjadrila vláda podaním č. 5434/2015/KPV z 1. apríla 2015, ktorá prostredníctvom svojho predsedu v úvode vyjadrenia z 1. apríla 2015 popísala chronologicky skutkové okolnosti, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia z 11. februára 2015, a uviedla, že predsedníčka súdnej rady bola listom zo 6. októbra 2014 informovaná podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, že parlamentné zhromaždenie formálne potvrdilo odmietnutie návrhu kandidátov Slovenskej republiky na post sudcu ESLP schválených uznesením vlády č. 699 zo 4. decembra 2013. Tajomník parlamentného zhromaždenia následne vyzval Slovenskú republiku, aby predložila nový návrh kandidátov.

Na základe uvedeného v súlade s § 27g zákona o súdnej rade zvolila súdna rada spomedzi navrhnutých uchádzačov ako kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku svojím uznesením č. 365 z 1. decembra 2014 [REDACTED] a [REDACTED] a uznesením č. 380 z 26. januára 2015 [REDACTED] (sťažovateľa). Uvedený návrh kandidátov na sudcu ESLP spolu s návrhom na jeho schválenie následne predsedníčka súdnej rady predložila na rokovanie vlády. Vláda 11. februára 2015 ako 7. bod programu prerokovala návrh kandidátov na sudcu ESLP (materiál č. UV-6103/2015) predložený predsedníčkou súdnej rady na základe čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy, pričom pri hlasovaní o uvedenom návrhu sa všetci členovia vlády zdržali hlasovania, v dôsledku čoho návrh nezískal dostatočnú podporu a nebol vládou schválený.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa kompetencie vlády rozhodovať o návrhu kandidátov na sudcu ESLP vláda uviedla, že je toho názoru, že nekonala nad rámec čl. 119 ústavy, a teda v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy, a zároveň poukázala na čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy, z dikcie ktorého podľa nej vyplýva, že v pôsobnosti súdnej rady je predkladať vláde návrhy, o ktorých môže vláda rozhodnúť svojím uznesením. Podľa vlády z uvedeného ustanovenia implicitne vyplýva jej oprávnenie rozhodovať o návrhu kandidátov na sudcov ESLP napriek tomu, že toto oprávnenie nie je explicitne vyjadrené v čl. 119 ústavy, avšak nepriamo ho možno vyvodiť z čl. 119 písm. i) ústavy v spojení s čl. 22 dohovoru, podľa ktorého sú sudcovia volení parlamentným zhromaždením za každú Vysokú zmluvnú stranu väčšinou odovzdaných hlasov zo zoznamu troch kandidátov navrhnutých Vysokou zmluvnou stranou, pričom Vysokou zmluvnou stranou sa rozumie Slovenská republika, zastúpená jej vládou.

Z uvedeného podľa názoru vlády vyplýva, že ona je zodpovedná za navrhnutie kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku parlamentnému zhromaždeniu, a preto aj s prihliadnutím na odmietnutie návrhu kandidátov schválených jej uznesením č. 699 zo 4. decembra 2014 *„sa rozhodla naplniť legitímny účel a aktívnejšie pristupovať pri využívaní svojho oprávnenia schváliť prípadne neschváliť návrh kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku než tomu bolo v minulosti tak, aby predišla ďalšiemu možnému odmietnutiu ňou schváleného zoznamu kandidátov Parlamentným zhromaždením Rady Európy“*. Vláda je na základe uvedeného toho názoru, že neschválením návrhu kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku zasahuje do práv uvedených kandidátov ústavne konformným spôsobom, ktorý nemožno považovať za porušenie ich práv.

Vláda ďalej poukázala na ustanovenia čl. 141a ods. 5 písm. c) a e) ústavy, ktoré sú podľa nej svojím znením identické so znením čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy, a preto nie je podľa nej dôvod na ich nerovnakú aplikáciu.

Vláda poukázala na skutočnosť, že v doterajšej aplikačnej praxi rozhodovala o návrhoch na kandidátov na sudcov ESLP za Slovenskú republiku vždy uznesením, ak návrh kandidátov schválila. Podľa vlády jej oprávnenie rozhodovať o návrhu kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku možno vyvodiť prostredníctvom výkladu ústavy.

V tejto súvislosti upozornila vláda na to, že ustanovenie čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy bolo do textu ústavy inkorporované ústavným zákonom z 23. februára 2001 č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon č. 90/2001 Z. z.“) s účinnosťou od 1. júla 2001 a taktiež poukázala na pôvodnú dovedy platnú ústavnú úpravu kreovania sudcov (podľa čl. 145 ústavy boli sudcovia volení na obdobie 4 rokov Národnou radou Slovenskej republiky na návrh vlády).

Prijatím ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. došlo k zásadnej zmene vyvolanej zriadením súdnej rady. Cieľom tejto zmeny bolo výrazne zmierniť vplyv dvoch moci (zákonodarnej a výkonnej) na kreovanie súdnej moci, avšak ústavodarcom nebol spôsob kreovania medzinárodnej súdnej inštitúcie vo vnútroštátnej etape ponechaný len na orgán reprezentujúci súdnu moc, ale bola ním ponechaná v tomto procese aj ingerencia moci výkonnej, konkrétne vlády, obdobne ako v čl. 141a ods. 5 písm. c) a e) ústavy ústavodarca ponechal ingerenčný priestor pre prezidenta Slovenskej republiky.

Vláda poukázala na dôvody úpravy vnútroštátnej etapy kreovania ESLP, t. j. terajšieho čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy [vtedajší čl. 141a ods. 3 písm. c) ústavy], ktoré boli podľa predkladateľov návrhu ústavného zákona rovnaké ako tie, ktoré ich viedli k formulovaniu vtedajšieho čl. 141a ods. 3 písm. c) ústavy, ktorým ústavodarca zveril do pôsobnosti súdnej rady predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy na vymenovanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a návrhy na ich odvolanie. Vláda taktiež poukázala na dôvodovú správu predkladateľov, v ktorej k uvedenému ustanoveniu v jej osobitnej časti uviedli:

„Oprávnenie súdnej rady predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrhy na vymenovanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a návrhy na ich odvolanie (článok 141a ods. 3 písm. c)) so zreteľom na navrhovaný spôsob uznášania sa súdnej rady (viď nižšie) zamedzí možnosť jednostranne politicky či inak motivovaného výberu kandidáta, nereflektujúceho názory sudcov. Účasť sudcov pri výbere kandidátov na uvedené funkcie výraznou mierou umožní prezidentovi Slovenskej republiky do týchto ústavných funkcií menovať sudcov nielen odborne na vysokej úrovni, ale aj požívajúcich medzi sudcami vysoký morálny kredit a autoritu a predstavujúcich osobnosti schopné posilniť integritu súdnictva a jeho dôveryhodnosť. V podstate rovnaké dôvody sú základom pre v článku 141a ods. 3 písm. d).“

Cieľom zriadenia súdnej rady bolo okrem iného vytvoriť orgán reprezentujúci súdnu moc, ktorý by sa spolupodieľal na kreovaní súdnej moci, ktorej kreovanie bolo dovtedy v rukách ostatných dvoch zložiek moci. Podľa názoru vlády nebolo cieľom tejto ústavnej úpravy eliminovať ingerenciu ostatných mocí do kreovania súdnych orgánov, ale len obmedzenie miery ingerencie v prospech ďalšieho ústavného orgánu, ktorý by zohľadňoval popri politických aspektoch aj aspekty odborné.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa poukazujúcou na čl. 41 ods. 1 a 2 písm. c) charty vláda uviedla, že prioritne sa uvedené ustanovenia vzťahujú na inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Európskej únie vo vzťahu k občanom členských štátov Európskej únie a ona je orgánom výkonnej moci Slovenskej republiky, ktorej postavenie je upravené v šiestej hlave ústavy. Na podporu uvedenej argumentácie navyše poukázala na závery ústavného súdu vyslovené v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 62/2011 z 8. februára 2011, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa (sudcu) proti rozhodnutiu prezidenta Slovenskej republiky podľa čl. 147 ods. 2 písm. a) ústavy a v rámci ktorého v súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením čl. 41 charty uviedol, že prezident Slovenskej republiky nie je orgánom Európskej únie, ale orgánom výkonnej moci Slovenskej republiky, a preto podľa ústavného súdu nebolo možné vysloviť záver o porušení uvedeného základného práva podľa tohto článku charty.

V tejto súvislosti vláda taktiež poukázala na to, že judikáty najvyššieho súdu, na ktoré odkazuje sťažovateľ (sp. zn. 8 Sžo 12/2009 zo 17. decembra 2009, sp. zn. 8 Sžo 440/2009 z 18. marca 2010 a sp. zn. 1 Sžr 54/2013 z 19. marca 2013), sa vzťahujú na činnosť orgánov verejnej správy, a nie na činnosť ústavných orgánov, medzi ktoré patrí aj vláda.

Podľa vlády si sťažovateľ v tomto prípade nesprávne vykladá čl. 119 a čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy tak, že dospel k záveru, že došlo k porušeniu ním označených práv rozhodnutím vlády.

Pri rozhodovaní o návrhu kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku vzniká podľa vlády ústavnoprávny vzťah medzi vládou a súdnou radou. Neschválenie návrhu kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku vládou zakladá povinnosť súdnej rady zopakovať celý proces od začiatku, teda vykonať novú voľbu nových kandidátov a predložiť nový návrh kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku. Preto vláda nemohla porušiť sťažovateľom uvedené práva, keďže nerozhodovala o sťažovateľovi, ale o návrhu predloženom súdnou radou.

Vláda ďalej poukázala na to, že v súlade s čl. 114 ods. 1 ústavy proti nej možno vyvodiť politickú zodpovednosť za jej rozhodnutia v podobe hlasovania o vyslovení nedôvery vláde Národnou radou Slovenskej republiky.

Uznesenie vlády, ktorého prijatím vláda schvaľuje návrh kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku, nie je individuálnym právnym aktom s právotvornými účinkami konštitutívnymi (ex nunc) alebo deklaratórnymi (ex tunc), ktorým orgány verejnej správy zaväzujú nimi spravované subjekty, a preto ním podľa názoru vlády nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv sťažovateľa, t. j. v danom prípade nie je daná

právomoc ústavného súdu proti vláde, a preto by sťažnosť sťažovateľa mala byť ústavným súdom odmietnutá.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, podľa ktorej mu nebolo umožnené zúčastniť sa rokovania vlády a predložiť na ňom svoje argumenty, vláda poukázala predovšetkým na to, že je kolektívnym orgánom, ktorého schôdze sú podľa § 1a prvej vety zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov neverejné a účasť členov vlády na nich je povinná. Účasť ďalších osôb na schôdzi vlády upravuje rokovací poriadok vlády (uznesenie vlády č. 512 z 13. júna 2001 v znení neskorších uznesení), ktorý vo svojom čl. 4 ods. 4 umožňuje k jednotlivým bodom programu rokovania vlády účasť na základe pozvania predsedu vlády aj predkladateľom a spolupredkladateľom materiálov, ktorí sa nezúčastňujú celého rokovania vlády, a taktiež sa rokovania vlády, spravidla na návrh predkladateľa alebo so súhlasom predsedajúceho na prerokovaní jednotlivých materiálov, môžu zúčastniť osoby, ktoré materiál vypracovali alebo sa na ňom podieľali.

Predkladateľom materiálu č. UV-6103/2015 „*Návrh kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva za Slovenskú republiku*“ bola súdna rada, zastúpená jej predsedníčkou, ktorá sa na rokovaní vlády zúčastnila, avšak ako predkladateľka nevyužila svoje procesné právo a nepožiadala predsedajúceho o účasť osôb, ktorých sa materiál týkal, na rokovaní vlády. Z tohto dôvodu predseda vlády nemal ani možnosť, aby o tejto procesnej otázke mohol akokoľvek rozhodnúť, z čoho vyplýva, že vláda postupovala v súlade so zákonom i s rokovacím poriadkom vlády.

V tejto súvislosti vláda taktiež poukázala na to, že na uvedenej schôdzi vlády sa nezúčastnili ani zvyšní kandidáti, ktorí boli zapísaní v súdnu radou predloženom návrhu kandidátov, a sťažovateľ navyše nie je ani osobou, ktorá materiál vypracovala alebo sa na jeho vypracovaní podieľala, preto jeho pozvanie na rokovanie vlády by bolo neopodstatnené. Vláda v prípade sťažovateľa postupovala štandardne, nediskriminovala

ho ani vo vzťahu k jeho súčasným spolukandidátom, ako ani vo vzťahu k predchádzajúcim kandidátom. Podľa § 27g ods. 5 prvej vety zákona o súdnej rade je vecou súdnej rady, či umožní kandidátovi na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, vyjadriť sa na tzv. „hearingu“ alebo nie, ale vláde takáto povinnosť zákonom uložená nebola.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa neodôvodnenia uznesenia z 11. februára 2015 vláda uviedla, že spravidla v zbere rozhoduje formou uznesenia, ktoré sa neodôvodňuje, pretože vo svojej podstate nejde o externý akt riadenia, ktorému sú priznané právotvorné účinky, tak ako to je pri individuálnych právnych aktoch, ktoré pôsobia externe od orgánu verejnej moci k jeho adresátovi, ktorý sa spravidla nachádza mimo verejnej moci. Vláda ďalej poukázala na to, že vo vzťahu k materiálu č. UV-6103/2015 *„Návrh kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva za Slovenskú republiku“* neprijala uznesenie, a preto ani nemala čo odôvodňovať a zaslať sťažovateľovi.

V súvislosti s tvrdením sťažovateľa, podľa ktorého za odôvodnenie uznesenia z 11. februára 2015 považuje výrok ministra spravodlivosti, vláda uviedla, že minister spravodlivosti týmto výrokom ako jeden z členov vlády odpovedal na otázku novinárov a vyjadril svoj subjektívny názor, z ktorého možno nanajvýš nepriamo usudzovať, ako hlasoval, avšak nemožno z neho vôbec vyvodiť záver o hlasovaní ďalších členov vlády. Napokon vláda poukázala na skutočnosť, že jej rokovania sú neverejné a jej povinnosťou je informovať len o výsledku rokovania, avšak nie o jeho priebehu, t. j. pomere hlasov členov vlády, ktorým bol predložený materiál schválený alebo neschválený, resp. ako hlasovali jednotliví členovia vlády. Z uvedených dôvodov považuje vláda túto argumentáciu sťažovateľa za právne irelevantnú. Vláda poznamenala, že v tomto prípade návrh na kandidátov neschválila, pretože sa všetci jej členovia zdržali hlasovania.

Podľa vlády sa ňou uvedené dôvody vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa absencie odôvodnenia vzťahujú aj na jeho argumentáciu týkajúcu sa doručenia

„rozhodnutia“ vlády. V tejto súvislosti vláda navyše poukázala na to, že ani jedno z uznesení, ktorým vláda rozhodovala o návrhoch kandidátov na sudcu ESLP, nebolo odôvodnené a doručené niektorému z kandidátov a ani jeden z kandidátov sa nezúčastnil rokovania vlády.

Z uvedeného podľa vlády vyplýva, že vláda postupovala v súlade so zákonom, rokovacím poriadkom vlády a neodchýlila sa od svojho spôsobu rozhodovania o návrhu kandidátov v porovnaní s minulosťou, a samotná skutočnosť, že neschválila návrh na kandidátov, nie je porušením princípu legitímneho očakávania.

Sťažovateľ svoju argumentáciu týkajúcu sa porušenia princípu legitímneho očakávania opiera o tvrdenie, že v doterajšej praxi vláda jej predložený návrh kandidátov vždy schválila. Legitímne očakávanie podľa vlády spočíva v tom, že pokiaľ sú splnené právnymi predpismi ustanovené podmienky (teda, že navrhnutý kandidát bude zvolený súdnou radou a že spĺňa ďalšie zákonom ustanovené podmienky), vláda si splní svoju povinnosť zaoberať sa návrhom kandidátov, avšak nemožno ho vzťahnúť aj na samotný výsledok rokovania. Vláda sa návrhom na kandidátov zaoberala na svojom zasadnutí 11. februára 2015.

Podľa názoru vlády v danom prípade ide o ústavnoprávny vzťah medzi dvoma ústavnými orgánmi vládou a súdnou radou. Neschválenie návrhu kandidátov vládou zakladá povinnosť pre súdnu radu uskutočniť nové voľby a navrhnúť vláde novú trojicu kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku, pričom subjektom tohto vzťahu nie sú samotní kandidáti.

Na základe uvedeného vláda ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, ktorým vysloví, že svojím rozhodnutím z 11. februára 2015 neporušila základné právo sťažovateľa na dobrú správu verejných vecí a základné právo mať za rovnakých podmienok prístup k voleným funkciám, a taktiež aby nebolo vydané uznesenie, ktorým by súdnej rade uložil

povinnosť zdržať sa volieb kandidátov vyhlásených na 13. apríl 2015 až do rozhodnutia vo veci samej.

Sťažovateľ sa k stanovisku vlády vyjadril podaním zo 7. apríla 2015, v ktorom vo vzťahu k porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy a argumentácii vlády o jej právomoci na neschválenie návrhu kandidátov vyvodenej výkladom z čl. 119 ústavy a ďalších ustanovení ústavy a dohovoru uviedol, že ústavu nemožno dopĺňať výkladom a právomoc nemožno vyvodzovať z výkladu, resp. nepriamo, pretože je to v príkrom rozpore s princípom právneho štátu (čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy).

Podľa sťažovateľa je úplne vylúčené, aby právomoc vlády bola začlenená do druhého oddielu siedmej hlavy ústavy označenej Súdna moc, t. j. čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy.

Sťažovateľ poukázal na to, že podľa čl. 21 ods. 2 dohovoru sudca EŠLP zasadá v tomto súdnom orgáne ako súkromná osoba, a preto podľa neho predloženie kandidáta na sudcu nemôže byť zásadná otázka zahraničnej politiky a vnútornej už vôbec nie.

Sťažovateľ taktiež poukázal v tejto súvislosti na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/96 z 21. novembra 1996, v ktorom tento ústavný súd vymedzil pojem „zásadné opatrenia“, hoci len vo vzťahu k čl. 119 písm. d) ústavy, a podal výklad, z ktorého vyplýva aj záver, že zásadným opatrením v domácej a zahraničnej politike môže byť len také opatrenie, ktoré má mimoriadny význam pre zahraničnú alebo domácu politiku Slovenskej republiky z hľadiska jej dlhodobého rozvoja a vývoja. Podľa sťažovateľa sa za také opatrenie nedá považovať predloženie návrhu kandidátov.

V súvislosti s argumentáciou vlády, že pri predkladaní návrhu kandidátov ide o zásadnú otázku zahraničnej politiky, sťažovateľ poukázal rovnako ako vo svojej sťažnosti na rezolúciu Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2010)26 z 10. novembra 2010, ktorou bol zriadený Poradný výbor zložený zo siedmich významných právnikov, ktorému

by mala vláda návrh kandidátov predložiť pred jeho predložením parlamentnému zhromaždeniu, a v prípade, ak ju tento Poradný výbor neodmietne pre nesplnenie predpokladov ustanovených v čl. 21 ods. 1 dohovoru, oboznámi s tým vládu, a tá môže návrh kandidátov predložiť parlamentnému zhromaždeniu.

Podľa sťažovateľa za návrh kandidátov zodpovedá vnútroštátne súdna rada a medzinárodne orgány zriadené parlamentným zhromaždením a podľa smerníc Výboru ministrov Rady Európy by sa podľa neho vláda mohla odchýliť od návrhu kandidátov predloženého súdnou radou výlučne na základe toho, že kandidáti nespĺňali kritériá, ktoré boli základom na ich výber súdnou radou a vyplývajú z platného práva (§ 27g zákona o súdnej rade a čl. 21 dohovoru). Takéto odchylenie by podľa sťažovateľa prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by vláda vôbec mala kompetenciu odmietiť návrh kandidátov, ktorú podľa neho zjavne nemá. Z argumentov vlády podľa sťažovateľa vyplýva potvrdenie, že niet žiadneho výslovného ústavného ani zákonného podkladu na jej právomoc ne/schvaľovať návrh kandidátov.

K námietke vlády, podľa ktorej vláda nemôže byť porušovateľom základných práv, sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 478/2011 z 21. júna 2012, v ktorom bola sťažnosť podaná fyzickou osobou proti uzneseniu vlády, ktorým ju vláda odvolala z verejnej funkcie, v rámci odôvodnenia ktorého ústavný súd konštatoval: „Sumarizujúc doteraz uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že namietané uznesenie vlády, ktoré patrí do skupiny individuálnych právnych aktov, nielenže trpí vadou nedostatku dôvodov odvolania sťažovateľa, ale neobsahuje ani odkaz na príslušné ustanovenie zákona identifikujúce dôvod odvolania sťažovateľa napriek právnej relevancii jeho externých účinkov (pritom dôvod neobsahoval ani prípis predsedníčky vlády), čo je z hľadiska požiadaviek na ochranu verejných subjektívnych práv sťažovateľa z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Ústavný súd preto dospel k záveru, že vláda namietaným uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušila základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (bod 1

výroku tohto nálezu).“ Ďalej ústavný súd uviedol: „Sťažovateľ sa domáha aj vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 3 a čl. 36 písm. b) ústavy a podľa čl. 21 ods. 1 a 4 a čl. 26 ods. 3 listiny, ako aj práva podľa čl. 14 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, tak ako už viackrát zdôraznil, že ochranu ústavnosti je nutné spájať s minimalizáciou zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci (IV. ÚS 197/2010, I. ÚS 43/2011). V posudzovanom prípade preto nepovažoval za nevyhnutné zaujímať meritórne stanovisko k namietanému porušeniu označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru, a to aj predovšetkým z toho dôvodu, že úloha zabezpečiť ich ochranu patrí primárne vláde, ktorá sa s ňou bude môcť opätovne vysporiadať po vrátení veci na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ poukázal na to, že z uvedeného je zrejmé, že vláda aj vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 478/2011 rozhodovala o návrhu príslušného ministra a napriek tomu ústavný súd uznal, že došlo k porušeniu práv osoby, ktorej sa návrh týkal.

K argumentácii vlády týkajúcej sa nevypočutia sťažovateľa, absencie odôvodnenia uznesenia z 11. februára 2015 a jeho nedoručenia sťažovateľ poukázal taktiež na závery z časti odôvodnenia nálezu sp. zn. IV. ÚS 478/2011, v ktorom ústavný súd uviedol:

„V posudzovanom prípade teda podľa názoru ústavného súdu nepostačovalo len prijať uznesenie vlády na základe materiálu predloženého niektorým členom vlády, ktorého obsahom sú/boli dôvody na odvolanie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, bez toho, aby jeho prijatiu predchádzal postup, v rámci ktorého mal byť sťažovateľ informovaný o dôvodoch svojho odvolania z funkcie a mal mať možnosť sa k týmto dôvodom vyjadriť najneskôr na rokovaní vlády, na ktoré mal byť prizvaný. Zároveň mali byť konkrétne dôvody odvolania sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne premietnuté do obsahu namietaného uznesenia vlády, a to aj vzhľadom na konštitutívne účinky namietaného uznesenia vlády a jeho pracovnoprávne dôsledky na sťažovateľa (zánik verejnej funkcie a skončenie pracovného pomeru v Sociálnej poisťovni).“

Okrem uvedeného sťažovateľ považoval za potrebné uviesť, že návrh kandidátov bol vládou neschválený, pričom neschválenie je rozhodnutím, čo podľa neho vyplýva priamo z čl. 9 ods. 4 a 5 rokovacieho poriadku vlády, v ktorom sa uvádza, že na prijatie uznesenia alebo iného rozhodnutia vlády je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov vlády (odsek 4). Rokovací poriadok teda rozlišuje uznesenie a iné rozhodnutie, pričom iným rozhodnutím je aj neschválenie predloženého materiálu. Podľa sťažovateľa iný výklad nie je možný, pretože inak by k neschváleniu návrhu kandidátov vládou nebolo došlo.

Vo vzťahu k argumentácii vlády týkajúcej sa odôvodnenia uznesenia z 11. februára 2015 výrokom ministra spravodlivosti sťažovateľ uviedol, že minister spravodlivosti ako člen vlády otvoril diskusiu o návrhu kandidátov predloženom súdnou radou a po jeho argumentoch došlo k jeho neschváleniu.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že *„v prostredí európskej právnej kultúry sa považovalo za právny akt, ktorý je preskúmateľný súdom aj nepublikované stanovisko hovorca Komisie, oznámené len tlačovým agentúram a týkajúce sa právomoci Komisie podľa nariadenia 4064/89. Preskúmaniu tohto stanoviska nebránilo to, že nebolo adresované určitej osobe a bolo vydané len ústne. Na preskúmanie vplýval predovšetkým obsah tohto vyhlásenia a nesporne právne účinky týkajúce sa kompetenčnej otázky Komisie (Rozsudok Société Anonyme à Participation Ouvrière Compagnie Nationale Air France, T-3/93, ECLI:EU:T: 1994:36, body 58 až 84).“*

Na základe takého prístupu súdnych inštitúcií Európskej únie sa sťažovateľ domnieva, že v členskom štáte Európskej únie by ústne odôvodnenie rozhodnutia vlády, ktoré člen vlády adresoval médiám, malo postačovať ako dôvody tohto rozhodnutia, ktoré sa tak stali súčasťou napadnutého uznesenia vlády.

V tejto súvislosti sťažovateľ navyše poukázal na závery uvedené v odôvodnení nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 478/2011: *„Podľa názoru ústavného súdu má toto*

rozhodnutie v danom prípade povahu individuálneho právneho aktu. Vláda nemá špeciálne zákonom ustanovené procesné pravidlá na realizáciu tejto svojej právomoci, t. j. na rozhodovanie o právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch fyzických osôb (teda procesné pravidlá na rozhodovanie o ich subjektívnych právach). Rovnako neexistuje žiadny právny predpis, ktorý by explicitne formuloval náležitosti takéhoto rozhodnutia vlády. Podľa názoru ústavného súdu však vláda musí aj napriek absencii procesných pravidiel explicitne sa vzťahujúcich na jej postup v takýchto a obdobných prípadoch a absencii formálnoprávnych náležitosti takéhoto rozhodnutia pri uplatňovaní svojej zákonom ustanovenej právomoci rešpektovať minimálny štandard procesných práv, ktorý je priamo vyvoditeľný z ústavy (čl. 46 ods. 1).

K tomuto minimálnemu štandardu procesných práv podľa názoru ústavného súdu predovšetkým patrí

- povinnosť príslušného orgánu verejnej správy, resp. verejnej moci (v posudzovanom prípade vlády) oboznámiť dotknutú osobu s dôvodmi, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie,

- povinnosť príslušného orgánu verejnej správy (moci) poskytnúť dotknutej osobe možnosť, aby sa vyjadrila k dôvodom, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie.“

Uvedené závery ústavného súdu podľa sťažovateľa v celom rozsahu platia aj na uznesenie z 11. februára 2015.

Vo vzťahu k argumentácii vlády, podľa ktorej princíp legitímneho očakávania nemožno vzťahovať aj na výsledok rozhodovania vlády, sťažovateľ uviedol:

„Tomuto argumentu sa nedá rozumieť. Veď práve prvé, v histórii Slovenskej republiky, neschválenie zoznamu kandidátov, bez jeho predloženia Poradnému panelu výboru PZ RE je porušením princípu legitímneho očakávania z dôvodov, ktoré som už uviedol v sťažnosti. Legitímne očakávanie a legitímnu dôveru zakladajú totiž nielen konkrétne rozhodnutia orgánu verejnej moci, ale aj jeho politické rozhodnutia a ustálená aplikačná prax. K tomu však vo vyjadrení vlády niet ani zmienky.

Podľa vlády na rešpektovanie tohto princípu, ktorý má svoje hlboké korene v princípe právneho štátu postačuje, že sa návrhom Súdnej rady zaoberala a neschválila ho. Preto, podľa vlády, vzniká Súdnej rade povinnosť vykonať novú voľbu.

Na tomto mieste sa treba pristaviť. Na vznik takej povinnosti Súdnej rady musí existovať právny základ. Aký právny základ je v tomto prípade, ak vláda jedným dychom tvrdí, že vo veci nerozhodla a preto nebolo čo odôvodňovať? Po ďalšie, Súdna rada by mala vedieť, prečo musí zopakovať proces voľby a podľa všetkého a tvrdenia vlády Súdna rada koná svojvoľne. Nemá rozhodnutie vlády, nevie jeho dôvody a napriek tomu koná voľby. To zakladá dôvod na napadnutie volieb pre ich protiústavnosť a nezákonnosť a len potvrdzuje, že zoznam kandidátov, na ktorom som aj ja, je stále platný a povinnosť vlády predložiť ho Poradnému panelu výboru PZ RE stále trvá.“

V závere svojho podania sťažovateľ uviedol, že argumenty obsiahnuté vo vyjadrení vlády nie sú podľa neho akceptovateľné, sú v rozpore s ústavou, dohovorom, ako aj nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 478/2011, a taktiež že vláda k viacerým jeho závažným argumentom vôbec nezaujala názor, a tak sa dá podľa neho povedať, že ich nenamieta, hoci ide o vážne dôvody svedčiacie o porušení jeho základných práv.

Na základe uvedeného sťažovateľ uviedol, že rozširuje svoj návrh, a ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol aj týmto výrokom:

„Rozhodnutím Vlády Slovenskej republiky zo dňa 11. februára 2015, číslo 146/2015 (č. m. UV-6103/2015), ktorým vláda neschválila návrhy kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vláda porušila základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavnému súdu bolo doručené 14. apríla 2015 podanie sťažovateľa, v ktorom uviedol:

„Na 29. zasadnutí Súdnej rady Slovenskej republiky... boli zvolení traja kandidáti na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva (materiál č. 68/2015) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. ...

Ústavný súd doposiaľ nerozhodol o mojom návrhu na dočasné opatrenie, ktorý je súčasťou sťažnosti...

Z dôvodov, ktoré sú uvedené v mojej sťažnosti a stanovisku, ktoré som už doručil ústavnému súdu do spisu Rvp 2963/2015 a na základe toho, že ústavný súd do voľby uvedených kandidátov nerozhodol o mojom návrhu na dočasné opatrenie vo vzťahu k súdnej rade,

1) beriem späť návrh na dočasné opatrenie uvedené pod IX. sťažnosti späť a

2) navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, na základe skutočností uvedených v tomto podaní, dočasným opatrením takto:

Prijíma sťažnosť na ďalšie konanie a po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal toto uznesenie

ukladá Vláde Slovenskej republiky, aby sa zdržala prerokovania a schvaľovania zoznamu kandidátov na sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí boli zvolení na 29. zasadnutí Súdnej rady Slovenskej republiky konanom 13. apríla 2015 a jeho predloženie na ďalší postup Sekretariátu Poradného panelu expertov ku kandidátom na post sudcu Európskeho súdu pre ľudské práva až do rozhodnutia vo veci samej.“

Podaním zo 17. mája 2015 doručeným ústavnému súdu 26. mája 2015 sťažovateľ ústavnému súdu oznámil:

„Svoju sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 2963/2015 beriem podmiennečne späť, s tým, že účinky tohto procesného úkonu nastávajú deň po dni, keď vláda Slovenskej republiky predloží, po mojej úspešnej voľbe za kandidáta na sudcu Všeobecného súdu Európskej únie Súdnu radou Slovenskej republiky, moju kandidatúru príslušnej inštitúcii Európskej únii na ďalší postup.

Ak sa odkladacia podmienka tohto procesného úkonu nesplní, naďalej trvám v celom rozsahu na sťažnosti.“

Podaním z 1. júna 2015 doručeným ústavnému súdu 2. júna 2015 sťažovateľ ústavnému súdu oznámil, že „*naďalej trvám na sťažnosti podanej v tejto veci, pretože podmienka, na ktorú som viazal jej späťvzatie podaním zo dňa 17. mája 2015 sa nesplnila*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 108 ústavy je vláda vrcholným orgánom výkonnej moci.

Podľa čl. 119 písm. i) ústavy vláda rozhoduje v zbore o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky.

Podľa čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy účinného od 1. júla 2007 do pôsobnosti súdnej rady patrí predkladať vláde návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch.

Podľa čl. 22 ods. 1 dohovoru sudcov ESĽP volí parlamentné zhromaždenie za každú Vysokú zmluvnú stranu väčšinou odovzdaných hlasov zo zoznamu troch kandidátov navrhnutých Vysokou zmluvnou stranou.

Podľa čl. 21 ods. 1 dohovoru sudcovia musia mať vysoký morálny charakter a musia spĺňať podmienky na výkon vysokých súdnych funkcií alebo byť uznávanými právnikmi.

Podľa § 27g ods. 1 zákona o súdnej rade návrh na voľbu kandidáta na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, môže súdnej rade podať

- a) člen súdnej rady,
- b) minister spravodlivosti Slovenskej republiky,
- c) stavovská organizácia sudcov,
- d) iná stavovská právnická organizácia.

Podľa § 27g ods. 2 zákona o súdnej rade za kandidáta na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, možno navrhnúť občana, ktorý

a) získal právnické vzdelanie absolvovaním magisterského štúdia na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný alebo nostrifikovaný doklad o získaní právnického vzdelania absolvovaním štúdia rovnakej úrovne na vysokej škole v zahraničí,

b) je bezúhonný, preukázateľne je významnou osobnosťou v odbore práva a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu sudcu bude riadne vykonávať,

c) má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,

d) má plnú spôsobilosť na právne úkony a je zdravotne spôsobilý na výkon funkcie sudcu,

e) zložil odbornú justičnú skúšku, prokurátorskú skúšku, advokátsku skúšku alebo notársku skúšku a aspoň päť rokov vykonával právnickú prax.

Podľa § 27g ods. 4 zákona o súdnej rade pri voľbe kandidáta na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodnom súdnom orgáne, sa primerane použijú ustanovenia § 6 ods. 7, § 27a ods. 3 a § 27b až 27e.

Podľa § 27g ods. 5 zákona o súdnej rade pri návrhoch podľa § 27g ods. 1 a 2 môže súdna rada kandidátov vypočuť, a to pred svojím rozhodnutím. Návrh je schválený, ak zaň v tajnom hlasovaní hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých členov súdnej rady. Na opakované a nové hlasovanie o návrhoch sa primerane použijú ustanovenia § 27c ods. 3 a § 27d.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv napadnutým uznesením vlády z 11. februára 2015, ktorým neschválila návrh zoznamu kandidátov na funkciu sudcu ESLP predložený súdnou radou, a argumentuje predovšetkým absenciou kompetencie vlády schvaľovať návrh kandidátov na medzinárodný súdny orgán, v dôsledku čoho mala neschválením návrhu kandidátov prekročiť svoje ústavné a zákonné kompetencie. Takýto postup vlády je podľa sťažovateľa neústavným zásahom výkonnej moci do kompetencie súdnej rady. Vláda neodôvodnila neschválenie návrhu inak než jeho nevyváženosťou, pokiaľ ide o kompetentnosť jednotlivých kandidátov. Podľa sťažovateľa však *„nie je... pravda, že kandidátka musí byť vyvážená tak, že obsahuje kandidátov, ktorí sú, z hľadiska ustanovených kritérií vzťahujúcich sa na odbornosť a predchádzajúcu prax, približne rovnocenní. Toto kritérium je vymyslené a nemá žiadnu oporu v Dohovore a v citovaných dokumentoch PZ Rady Európy.“* Rozhodovanie a postup vlády boli preto arbitrárne a navyše v rozpore s princípom legitímneho očakávania a legitímnej dôvery sťažovateľa *„vzťahujúcich sa na postupy a rozhodovanie vlády“*. Vláda navyše sťažovateľa

nevypočula a jej postup a rozhodovanie vo vzťahu k jeho osobe predstavovali priamu diskrimináciu.

Podstata sťažnosti nastoľuje otázky významné najmä z hľadiska základného práva občanov mať za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 ústavy). Vo vzťahu k obsahu tohto základného práva už ústavný súd v rámci svojej judikatúry uviedol, že jeho súčasťou je, aby orgány verejnej moci majúce právnu povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o verejnú funkciu a pri ustanovovaní do takejto funkcie si tieto povinnosti plnili, a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti, a tak sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu alebo ustanovenie do funkcie niektorého uchádzača, porušia tým jeho základné právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (mutatis mutandis III. ÚS 75/01).

Obsahom tohto základného práva je prístup k volenej a inej verejnej funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takú funkciu. Článok 30 ods. 4 ústavy však nezaručuje právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači (mutatis mutandis IV. ÚS 299/2011).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že k úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základných práv a slobôd, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní v jednotlivých prípadoch predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto

konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa (mutatis mutandis II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, III. ÚS 300/06).

Ústavný príkaz konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ktorý je vyjadrený v čl. 2 ods. 2 ústavy, zaväzuje v súlade s princípom právneho štátu (čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy) všetky orgány verejnej moci pri akejkolvek ich činnosti a zvlášť vtedy, ak sa výkon ich kompetencií týka základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb.

Uvedený príkaz sa vzťahuje aj na výkon ústavných a zákonných právomocí vlády. Ústavný súd preto skúmal, či ho vláda pri rozhodovaní o návrhu kandidátov na sudcov EŠLP predloženého súdnou radou rešpektovala v miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a či teda garantovala právo sťažovateľa na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

Prijatím ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. bol okrem iných zmien do ústavy vložený čl. 141a, ktorým bolo do pôsobnosti súdnej rady zverené predkladať vláde návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch [v súčasnosti ide o čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy]. Zo samotnej formulácie „predkladať vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov“ použitej v čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy možno vyvodiť, že ústavodarca počíta s úlohou vlády v procese výberu kandidátov.

Podľa čl. 22 ods. 1 dohovoru sudcov EŠLP volí parlamentné zhromaždenie za každú Vysokú zmluvnú stranu väčšinou odovzdaných hlasov zo zoznamu troch kandidátov navrhnutých Vysokou zmluvnou stranou.

Vysokou zmluvnou stranou podľa dohovoru sa rozumie Slovenská republika, zastúpená vládou Slovenskej republiky, ktorá je zodpovedná za predloženie návrhu zoznamu kandidátov na sudcu ESLP parlamentnému zhromaždeniu.

Ústava zveruje v čl. 119 písm. i) vláde právomoc rozhodovať o zásadných otázkach vnútornej a zahraničnej politiky.

Vzhľadom na stupeň právnej regulácie medzinárodných vzťahov a význam medzinárodných súdnych orgánov vrátane ESLP, ktorého rozhodnutia nielen zakladajú medzinárodnoprávne záväzky Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch, ale vzhľadom na ich precedenčný charakter môžu zásadným spôsobom ovplyvňovať vnútroštátnu administratívnu a súdnu prax, a dokonca aj zákonodarstvo a vývoj právneho poriadku, možno nomináciu kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, jednoznačne zahrnúť medzi zásadné otázky vnútornej a zahraničnej politiky, a to aj pri zohľadnení jej špecifickej povahy spočívajúcej vo výraznej limitácii jej politického aspektu existujúcou právnou reguláciou reflektujúcou súdny charakter medzinárodných súdnych orgánov a z toho vyplývajúcu požiadavku ich nezávislého a nestranného rozhodovania.

Z uvedených dôvodov vláda disponuje právomocou schvaľovať zoznam kandidátov, ktorý má byť Slovenskou republikou predložený Poradnému výboru ku kandidátom pre voľby sudcu ESLP a v prípade jeho súhlasného stanoviska následne parlamentnému zhromaždeniu. Vyplýva to z ustanovení čl. 119 písm. i) ústavy v spojení s čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy.

Relevantnú úlohu vlády v procese výberu kandidátov na sudcov ESLP uznávajú napokon aj príslušné dokumenty Rady Európy vrátane smernice Výboru ministrov Rady Európy týkajúcej sa výberu kandidátov na miesto sudcu na ESLP, resp. výkladového

memoranda k tejto smernici (The final decision will be a matter for the government, as the State's representative in international affairs, which thus retains the possibility of departing from the selection body's proposal. In Guidelines of the Committee of Ministers on the selection of candidates for the post of judge at the European Court of Human Rights – Explanatory Memorandum; dostupné na internete:

<[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2012)40&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864)

[Ref=CM\(2012\)40&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM(2012)40&Language=lanEnglish&Ver=addfinal&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864)>.

V porovnaní s inými otázkami vnútornej a zahraničnej politiky spadajúcimi do pôsobnosti čl. 119 písm. i) ústavy je však rozsah úvahy vlády v danom prípade značne obmedzený.

Súdny charakter medzinárodných súdnych orgánov a s tým súvisiaca požiadavka ich nezávislého a nestranného rozhodovania sú v prípade obsadzovania postov sudcov ESJP reflektované v ustanoveniach čl. 21 dohovoru, v zmysle ktorého musia mať sudcovia vysoký morálny charakter a musia spĺňať podmienky na výkon vysokých súdnych funkcií alebo byť uznávanými právnikmi (odsek 1), v súde zasadajú ako súkromné osoby (odsek 2) a počas svojho funkčného obdobia nemôžu vykonávať činnosť nezlučiteľnú s ich nezávislosťou, nestrannosťou alebo s požiadavkami súvisiacimi so stálym výkonom ich funkcie (odsek 3).

Záväzné požiadavky vyplývajúce z dohovoru limitujú politický aspekt rozhodovania vlády v záujme spravodlivého, transparentného a nestranného výberu, v rámci ktorého budú uplatnené odborné kritériá.

Ústavodarca tieto skutočnosti zohľadnil tým, že samotný výber kandidátov zveril do pôsobnosti súdnej rady [čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy], ktorá na základe právnej úpravy obsiahnutej v § 27g zákona o súdnej rade a kritérií vyplývajúcich z čl. 21 dohovoru (podrobne interpretovaného vo viacerých dokumentoch Rady Európy) zodpovedá

za predloženie konkrétnych personálnych návrhov vláde. Vláda teda nemôže sama vyberať konkrétnych kandidátov, ale je obmedzená návrhom súdnej rady (the body responsible for recommending candidates – the selection body).

Z právnej úpravy však nevyplýva povinnosť vlády predložiť návrh súdnej rady automaticky bez vlastného posúdenia Poradnému výboru. Interpretácia sťažovateľa, podľa ktorej je vláda v danej fáze výberu kandidátov iba „poštárom“, popiera reálny mocenský – rozhodovací charakter právomoci vlády vyplývajúcej z čl. 119 písm. i) ústavy. Vláda musí mať pri realizácii svojej mocenskej právomoci v prípadoch, pokiaľ nesie za svoje rozhodnutie aj politickú zodpovednosť, určitý priestor na úvahu a rozhodnutie.

Na vnútroštátnej (národnej) úrovni je práve vláda orgánom, ktorý má právomoc prijať finálne rozhodnutie (the final decision-maker), t. j. schváliť alebo neschváliť návrh predkladaný podľa čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy súdnou radou.

Na uvedenom závere nič nemení ani zriadenie Poradného výboru odborníkov na kandidátov na zvolenie za sudcu ESLP, keďže mandát tohto orgánu nenahrádza rozhodovacie právomoci vnútroštátnych orgánov. Poradný výbor sa vyjadruje iba k osobám, ktoré štát ako zmluvná strana dohovoru zamýšľa navrhnuť parlamentnému zhromaždeniu ako kandidátov na sudcov ESLP.

Vzhľadom na tieto dôvody nemohla samotná skutočnosť, že vláda na svojom zasadnutí 11. februára 2015 neschválila návrh zoznamu kandidátov na funkciu sudcu ESLP predložený súdnou radou, predstavovať porušenie základných práv sťažovateľa alebo ďalších ustanovení ústavy, ktoré vo svojej sťažnosti označil. Takýto postup vlády nepredstavuje ani neústavný zásah výkonnej moci do kompetencií súdnej rady.

Rozhodovanie vlády sa však týkalo základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám uplatňovaného uchádzačmi o kandidatúru

na post sudcu ESLP, v dôsledku čoho bolo potrebné posúdiť aj ďalšiu argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v sťažnosti namietajúcu arbitrárnosť rozhodnutia vlády a diskriminačný prístup vo vzťahu k sťažovateľovi.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd za dôležité uviesť, že sťažovateľ voľbou v súdnej rade nenadobudol postavenie kandidáta na post sudcu ESLP. Podľa čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy súdna rada predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch. Uchádzač navrhovaný súdnou radou nadobúda postavenie kandidáta až na základe rozhodnutia vlády, ktorým ako orgán oprávnený a povinný prijať finálne rozhodnutie [čl. 119 písm. i) ústavy] schváli návrh predložený súdnou radou.

Z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť nepredložením údajov o sťažovateľovi na posúdenie Poradnému výboru ani k porušeniu rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy CM/Res (2010)26 z 10. novembra 2010. Sťažovateľ totiž nenadobudol právny status kandidáta, ktorého Slovenská republika ako zmluvná strana dohovoru zamýšľa predložiť parlamentnému zhromaždeniu na voľbu sudcu ESLP.

Status sťažovateľa je dôležitý aj v súvislosti s jeho odvolávaním sa na rozhodnutie ústavného súdu z 21. júna 2012 vo veci sp. zn. IV. ÚS 478/2011. V označenom prípade išlo o uznesenie vlády, ktorým odvolala fyzickú osobu z verejnej funkcie, ktorú už pred tým táto osoba riadne nadobudla a vykonávala. Rozhodnutie vlády tak zasiahlo do právneho postavenia dotknutej osoby, pričom odvolanie z verejnej funkcie malo aj pracovnoprávne dôsledky v podobe skončenia pracovného pomeru.

V aktuálne posudzovanom prípade však sťažovateľ verejnú funkciu nenadobudol a nesplnil ani všetky právom stanovené podmienky na nadobudnutie postavenia kandidáta navrhovaného Slovenskou republikou na post sudcu ESLP. Tento kontext je dôležitý pri posudzovaní postupu a rozhodovania vlády z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich

zo základného práva mať za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 ústavy) a základného práva na inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy).

Ako už bolo uvedené, obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je prístup k volenej a inej verejnej funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takú funkciu. Článok 30 ods. 4 ústavy však nezaručuje právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači.

Obsahom tohto práva nie je právny nárok na získanie uvedenej funkcie, lebo tento vzniká až vtedy, keď uchádzač splnil v procese prístupu všetky predpísané podmienky (mutatis mutandis III. ÚS 79/04).

Medzi sťažovateľom a vládou nebola sporná skutočnosť, že vláda aj v minulosti rozhodovala o schválení návrhu zoznamu kandidátov na sudcov ESLP predkladaných súdnou radou. Sťažovateľ však namieta, že vláda tieto návrhy v minulosti schvaľovala „*bez akejkoľvek intervencie*“. Vláda na túto námietku reaguje tým, že vzhľadom na neakceptovanie predchádzajúcich dvoch kandidátok týkajúcich sa aktuálnej voľby sudcu, ktorý má byť zvolený zo zoznamu kandidátov predloženého Slovenskou republikou, sa rozhodla „*aktívnejšie pristupovať pri využívaní svojho oprávnenia schváliť prípadne neschváliť návrh kandidátov na sudcu ESLP za Slovenskú republiku než tomu bolo v minulosti tak, aby predišla ďalšiemu možnému odmietnutiu ňou schváleného zoznamu kandidátov Parlamentným zhromaždením Rady Európy*“.

Je objektívnou skutočnosťou, že vláda bola konfrontovaná so situáciou, keď ňou schválený zoznam kandidátov na voľbu sudcu ESLP za Slovenskú republiku nebol opakovane (dvakrát) parlamentným zhromaždením, resp. jeho príslušnými orgánmi akceptovaný. Vzhľadom na právomoc a s ňou spojenú zodpovednosť vlády za schválenie

a predloženie zoznamu spôsobilých kandidátov pre voľby sudcu ESLP [čl. 119 písm. i) ústavy v spojení s čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy] nemožno aktívnejší spôsob využívania jej právomoci kvalifikovať ako prejav arbitrárnosti, diskriminácie alebo ako porušenie základných práv uchádzačov o pozíciu kandidáta. Rozdielny prístup či zmena spočívajúca v aktívnejšom a dôslednejšom využívaní tejto právomoci zo strany vlády bola odôvodnená skutočnosťami, ktoré majú charakter objektívneho, relevantného a dostatočne závažného dôvodu. Samotný fakt, že vláda reagovala na dané skutočnosti dôslednejším využitím právomoci, ktorá jej v zmysle ústavy prislúcha (a prislúchala aj v minulosti bez ohľadu na prípadné hoci aj medializované vyjadrenia jej jednotlivých členov), možno hodnotiť ako primeranú reakciu, ktorá nemôže byť posudzovaná ako porušenie ústavnosti.

Pokiaľ ide o samotný obsah rozhodnutia vlády a postup, ktorý mu predchádzal, považuje ústavný súd za užitočné pripomenúť, že v zmysle jeho doterajšej judikatúry týkajúcej sa kreovania verejných funkcií uznesenie súdnej rady, vlády alebo národnej rady ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci je právnou skutočnosťou verejného práva vo forme rozhodnutia. Nejde o individuálny právny akt, ktorého povaha by bola obdobná povaha správneho aktu alebo súdneho aktu, ale o osobitný druh právneho konania. Výsledok hlasovania týkajúci sa kreovania verejných, resp. ústavných činiteľov sa neodôvodňuje, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Ústavná a zákonná úprava nepripúšťa v predmetných súvislostiach ani možnosť odvolania proti rozhodnutiu (*mutatis mutandis* III. ÚS 79/04, III. ÚS 238/05). Uvedené ústavný súd konštatoval aj vo vzťahu k procesu kreovania návrhu kandidátov na post sudcu ESLP (III. ÚS 561/2014).

Na druhej strane ústavný súd uviedol, že „v právnom štáte je nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci... postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha

v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu“ (II. ÚS 5/03). Zákaz svojvôle, ktorý je s požiadavkou objektivity spojený ako jeho negácia, je jedným zo samozrejímavých znakov materiálneho právneho štátu (porovnaj PL. ÚS 52/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 12/05). Absencia úpravy postupu, resp. spôsobu výkonu právomoci orgánu verejnej moci neznamena, že neexistuje implicitná požiadavka objektivnosti (z nej vyplýva aj požiadavka primeranej transparentnosti) postupu orgánov verejnej moci (II. ÚS 29/2011).

Z požiadavky transparentnosti výkonu štátnej moci, resp. princípu verejnej kontrolovateľnosti výkonu štátnej moci občanmi, od ktorých táto moc pochádza (čl. 2 ods. 1 ústavy), zase vyplýva požiadavka, aby boli orgány štátnej moci v prípadoch rozhodnutí, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd, spôsobilé aspoň stručne zverejniť podstatné dôvody, ktoré k príslušnému rozhodnutiu viedli (porovnaj *mutatis mutandis* PL. ÚS 4/2012).

Podľa ústavného súdu možno súhlasiť so sťažovateľom, že v situácii, keď neexistuje iné oficiálne komuniké dôvodov rozhodnutia vlády týkajúceho sa základných práv a slobôd, možno aj ústne odôvodnenie rozhodnutia vlády, ktoré člen vlády (v danom prípade minister spravodlivosti) adresoval médiám, považovať za odôvodnenie tohto rozhodnutia.

Na rozdiel od sťažovateľa sa však ústavný súd nedomnieva, že by dôvod rozhodnutia spočívajúci v zásadnej nevyváženosti kandidátky bolo možné kvalifikovať ako prejav arbitrárnosti rozhodnutia vlády s odôvodnením, že takýto dôvod odmietnutia právna úprava vylučuje. Z čl. 22 dohovoru vyplýva exkluzívna právomoc parlamentného zhromaždenia voliť (vyberať) sudcu ESLP z národného zoznamu kandidátov predloženého Vysokou zmluvnou stranou. Predloženie zjavne nevyváženého zoznamu kandidátov zo strany štátu ako zmluvnej strany dohovoru môže predstavovať obchádzanie uvedenej právomoci parlamentného zhromaždenia vyberať sudcu ESLP, resp. vyvolať podozrenie, že by mohlo ísť o takéto obchádzanie v snahe zaistiť zvolenie niektorému z kandidátov.

Samozrejme, v praxi nemožno zaistiť akúsi „ideálnu“ vyváženosť kandidátov a je potrebné zohľadniť, že účelom celého postupu je vybrať, a nie prípadne odradiť čo najkvalitnejších kandidátov. Preto je uvedené kritérium potrebné uplatňovať len so značnou mierou zdržanlivosti, pričom relatívna vyváženosť zoznamu kandidátov by mala vyplývať predovšetkým z dôsledného uplatňovania ostatných kritérií týkajúcich sa vhodnosti, resp. spôsobilosti navrhovaných osôb na post kandidáta v procese ich výberu súdnou radou. Uvedené však nevyklučuje takéto posúdenie aj zo strany vlády, osobitne v situácii, keď predchádzajúce zoznamy kandidátov boli opakovane odmietnuté.

Návrh na schválenie zoznamu kandidátov na sudcu ESLP bol prerokovaný na zasadnutí vlády za rovnakých podmienok ako predchádzajúce obdobné návrhy súdnej rady. V posudzovanom prípade sa o predložennom návrhu súdnej rady vo vláde hlasovalo rovnako, ako aj o predchádzajúcich obdobných návrhoch. Zo žiadnych skutočností nevyplýva, že by sa z hľadiska procesného postupu so sťažovateľom zaobchádzalo odlišným spôsobom v porovnaní s ostatnými uchádzačmi o post kandidáta na sudcu ESLP.

Z odôvodnenia rozhodnutia vlády poskytnutého ministrom spravodlivosti vyplýva, že vláda neposudzovala personálnu akceptovateľnosť či neakceptovateľnosť jednotlivých osôb navrhovaných súdnou radou na posty kandidátov na funkciu sudcu ESLP, ale skôr vyváženosť kandidátky ako celku. Rozhodnutie vlády nevyklúčilo žiadnu z navrhovaných osôb z možnosti opätovne sa v ďalšom priebehu výberu uchádzať o post kandidáta na funkciu sudcu ESLP. Z uvedených dôvodov nedošlo k namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľa v dôsledku skutočnosti, že nebol osobne prítomný, resp. vypočutý na rokovaní vlády, ani v dôsledku skutočnosti, že sa mu inak riadne zverejnené rozhodnutie vlády nedoručovalo osobne.

Postup vlády pri schvaľovaní zoznamu kandidátov, ktorý vyústil do namietaného uznesenia, zodpovedá podľa názoru ústavného súdu ústavne konformnej interpretácii

a aplikácii čl. 119 písm. i) ústavy v spojení s čl. 141a ods. 5 písm. f) ústavy a nepredstavuje porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, v dôsledku čoho stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa podaných v priebehu konania.

K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2015